

Till Barn- och utbildningsnämnden

Yttrande över remiss till Regional utvecklingsstrategi för Västmanlands län, diarienummer RV190860

Ärendebeskrivning

Barn- och utbildningsnämnden har för yttrande fått en remiss angående regional utvecklingsstrategi för Västmanlands län. Förslaget syftar till att möta regionens utmaningar och utveckla länet tillsammans med kommuner, näringsliv, myndigheter, universitet, folkbildning, föreningsliv och civilsamhället. Den regionala utvecklingsstrategin är övergripande, långsiktig och Region Västmanland har ansvaret för det regionala tillväxtarbetet i länet.

Förslaget till Regional utvecklingsstrategi är lämnat till samtliga nämnder för samråd och remissvar ska ha skickats till Region Västmanland senast den 15 oktober 2019.

Synpunkter på förslaget för förskolor och grundskolor

Förslaget tar upp att regional utvecklingsstrategi ska användas som en levande process, ett dokument att ha som ett verktyg och styrsystem. Detta innebär att löpande följa utvecklingen i länet och upprätta handlingsplaner med åtgärder. Handlingsplanerna följs årligen upp, utvärderas och resultatet av det regionala tillväxtarbetet redovisas till regeringen. Strategin kommer att revideras varje mandatperiod och är grunden för det regionala utvecklingsarbetet i Västmanlands län. Genomförandet sker genom en mängd olika aktörer i samverkan där rollerna ser lite olika ut. Det gör också att RUS som styrdokument har olika betydelser i olika organisationer. Utvecklingsstrategin blir verklighet när den syns i strategier och verksamhetsplaner, när nya handlingsprogram skapas eller befintliga uppdateras och när samarbetsprojekt inleds. För kommunerna är RUS stödande i de lokala handlingsplanerna och för långsiktig planering.

Barn- och utbildningsförvaltningen betonar vikten av samarbete och samverkan för ökad delaktighet. Regionen behöver precisera hur samverkansroller fördelas då strategin kommer att vara stödande i den lokala handlingsplanen för långsiktig planering.

Förslaget tar upp att EU påverkar i princip alla verksamhetsområden och Region Västmanland är en viktig del i flernivåstyret som gör det möjligt att ta hänsyn till lokala och regionala förhållanden istället för att mål enbart fastställs på nationell nivå eller EU-nivå. Barn- och utbildningsförvaltningen anser att det viktigt och betydelsefullt att strategin tar hänsyn till lokala, regionala förhållanden och eventuella förutsättningar.

Förslaget tar upp att ojämlikhet i livsvillkor finns och brist på jämställdhet både inom Västmanland och mellan olika grupper av västmanlänningar. Men också skillnader mellan länet och Sverige i övrigt. Skillnaderna består av till exempel strukturella och systematiska skillnader i ekonomiska förhållanden, medellivslängd och skolresultat samt i hälsa och tillit mellan olika grupper i länet. Det är skillnader som påverkar såväl enskilda länsbor som länet i helhet. Genom att investera i barns uppväxt investeras det för Västmanlands framtid. En investering som kompenserar för ojämlika uppväxtvillkor, som stärker barnen och skapar goda förutsättningar för ett hälsosamt och inkluderande liv. Det resulterar i en höjd

produktionsförmåga för samhället. Barns rätt att utvecklas inom alla livsområden, under hela barndomen, och att ha och få behålla en god psykisk och fysisk hälsa är en viktig förutsättning för möjligheter att växa och lära. Barns utbildning är i sin tur central för att vårt samhälle ska kännetecknas av kunskap, demokratiska värderingar och likvärdighet och därmed också för internationell konkurrenskraft och välfärd. För ett mer välmående Västmanland ses barns uppväxt, utveckling och utbildning som en viktig investeringsfråga för hela samhället. Barn och utbildningsförvaltningen ser positivt till att förslaget till strategin belyser komplexiteten till att barn och ungdomar har olika förutsättningar och det måste man ha i hågkomst i allt arbete som rör barn och unga.

Förslaget tar upp att det livslånga lärandet har en central betydelse för människors utveckling och för att vårt samhälle ska kännetecknas av kunskap, demokratiska värderingar och likvärdighet. Skolan står inför stora utmaningar, och under den senaste tioårsperioden har Sveriges skolresultat sjunkit i internationella jämförelser även om det under de senaste åren skett en viss återhämtning. När segregationen växer i samhället så växer ojämlikheten också inom skolan. Förslaget tar upp att man även ser skillnader i resultat mellan pojkar och flickor. Skolans sammanhållande funktion och skolans uppgift, att så långt som möjligt kompensera för alla elevers olika förutsättningar utmanas. Elevers socioekonomiska bakgrund har stor betydelse för hur de klarar sig i skolan. Skolverket har identifierat skolsegregationen som ett av tre prioriterade utmaningsområden för den svenska skolan. Skolframgång och en avslutad gymnasieexamen är en avgörande faktor för möjligheten till självförsörjning och ett gott liv med god hälsa. Motsatsen, bristande skolframgång, drabbar den enskilde hårt och innebär stora kostnader för samhället. Inom barn- och utbildningsförvaltningen arbetas det aktivt med jämlik skola och med måluppfyllelsen. Inom grundskolan pågår ett långsiktigt strategiskt arbete för att eleverna ska klara grundskolan med godkända resultat, processen benämns #allaskalyckas. Förvaltningen betonar vikten av utbildning som också är en av framgångsfaktorerna för barn och ungdomars utveckling. Barn- och utbildningsförvaltningen betonar också vikten av att arbeta främjande och förebyggande då det är en investering för framtiden och målgruppens utveckling.

Förslaget tar upp att ökningen av antalet personer väntas bli störst bland yngre och äldre personer, vilket kommer öka behovet av tjänster inom välfärden: vård, skola och omsorg. För att möta de ökande behoven av vård- och omsorg i en växande och åldrande befolkning behöver vi därmed utveckla och implementera nya, kunskapsbaserade arbetssätt i vård och omsorg. Utbildningar bör planeras utifrån arbetslivets behov för att stärka utvecklingen av näringsliv och offentlig sektor i länet, för att detta ska vara möjligt krävs att alla aktörer i Västmanlands län samarbetar. Ett strävansmål är att år 2030 ha en högre andel fullföljt sina studier med godkända resultat. Inom Barn- och utbildningsförvaltningen finns studie och yrkesvägledare i grundskolan, från och med lågstadiet, som aktivt arbetar med att informera om olika program för gymnasiet samt utbilda inom arbetsmarknadskunskap. Grundskolan har även deltagit i ett näringslivsprojekt tillsammans med företag, handelskammaren och Mälardalens högskola. Detta också för att tydliggöra och barn och ungdomar om vilka yrkesroller och professioner som finns. Beträffande gymnasieskolan bedriver inte Hallstahammars kommun någon gymnasieskola i egen regi och därför samarbetar vi med ca 30 olika skolor, de flesta i Västerås. Det finns en gymnasieenhet i Hallstahammar där arbetet bland annat går ut på att följa upp att undervisningen av god kvalitet samt att ungdomar få den hjälpen de behöver för att kunna klara av sina studier, detta görs genom att följa upp och säkerställa närvaro, att ungdomar fullföljer sin gymnasieutbildning. Barn- och

utbildningsförvaltningen arbetar aktivt att högre andel elever fullföljer sina studier med godkända resultat. Gällande skolavbrott från gymnasieskolan finns det tydliga rutiner som ska säkerställa att elever som avbryter studierna fångas upp av kommunernas aktivitetsansvar, KAA. Målet med arbetet inom KAA är att eleverna i första hand ska återuppta sina gymnasiestudier.

Förslaget tar upp att år 2030 har vi ett tydligt barnrättsperspektiv där beslut som fattas av vuxna utgår ifrån barnets bästa. Vi stärker barn och ungas tillit till vuxenvärlden genom att lyssna till, respektera och ta tillvara deras kompetens och åsikter inför åtgärder och beslut som direkt eller indirekt rör dem. Barn- och utbildningsförvaltningen anser att det är viktigt att barnperspektivet lyfts, detta utifrån att FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) kommer att lagstadgas 1 januari 2020.

Förslaget tar upp att ett rikt och attraktivt kultur- och fritidsliv som är socialt, fysiskt och ekonomiskt tillgängligt är en viktig tillgång för barn och ungas välmående. När fler aktörer samverkar kan tidiga och samordnade insatser till barn och familjer ges för att trygga en god start i livet och ge förutsättningar att öka barn och ungas jämlika livsvillkor. Genom att investera i barns uppväxt investeras det för Västmanlands framtid. En investering som kompenserar för ojämlika uppväxtvillkor, som stärker barnen och skapar goda förutsättningar för ett hälsosamt och inkluderande liv. Det resulterar i en höjd produktionsförmåga för samhället.

Barn- och utbildningsförvaltningen betonar vikten av att arbeta med tidiga och samordnade insatser så att barn och unga kan få stöd i ett tidigt skede av en ogynnsam utveckling. Samordning behövs för att skapa en helhet kring insatser för barn och unga som är i behov av stöd från flera aktörer. Detta för att stärka barnen och skapa goda förutsättningar för ett hälsosamt och inkluderande liv.

Förslaget tar upp att pedagogisk omsorg, skola, äldreomsorg och möjligheter till kollektivt resande är nödvändig samhällsservice som behöver fungera i hela länet. Barn- och utbildningsförvaltningen reserverar sig gällande begreppet pedagogisk omsorg. Varför använder förslag till strategi begreppet pedagogisk omsorg och inte förskola?

Förslaget tar upp att tryggheten på arbetsmarknaden handlar inte bara om anställningstid utan också om kompetens och förmågan att omvandla sin kompetens efter nya krav. En av länets största utmaningar för att uppnå ökad tillväxt är bristen på rätt kompetens. För att kunna ställa om under arbetslivet, byta karriär eller anpassa sin kompetens samt att vidareutvecklas ställs krav på så väl den enskilde som på samhället. Möjligheterna till kontinuerlig kompetensutveckling och lärande genom hela arbetslivet behöver stärkas. År 2030 har matchningsproblematiken kraftigt förbättrats och potentialen hos gruppen av människor som idag står utanför arbetsmarknaden har tagits tillvara. Vi har tagit tillvara på den kultur och språkkompetens som finns i länet som kan komma till nytta inom framtidens sjukvård och äldreomsorg. Inte minst med tanke på nationella minoriteter.

Hallstahammars kommuns riktlinjer för kompetensförsörjning utgör en del i den av kommunfullmäktige antagna personalpolitiska program för medarbetarskap, ledarskap, samt arbetsmiljö och samverkan. Kompetensförsörjningen ska bidra till att säkerställa personalpolitiska värdegrunder: likabehandling, rättssäkerhet och demokrati. Rätt kompetens på rätt plats vid varje tillfälle är en förutsättning för verksamhetsnyttan. En grundprincip är att

behålla och utveckla befintliga medarbetare. Denna inriktning gäller för att kunna möta verksamheternas föränderliga behov och kunna erbjuda utvecklande och stimulerande miljöer för medarbetarna. Kompetensförsörjningen syftar också till att i rätt tid kunna rekrytera rätt medarbetare. För att Hallstahammars kommun ska kunna attrahera personer med rätt kompetens krävs goda arbetsförhållanden och ett gott ledarskap. Medarbetarna ska ha möjlighet att utvecklas inom sitt yrke.

Förlaget tar upp att år 2030 ska företag och entreprenörer i Västmanland uppleva att det finns en positiv kultur och inställning till företagande samt en vilja och förmåga att stötta deras utveckling hos offentliga och privata aktörer. Ett bra näringslivsklimat på lokal och regional nivå gör att fler driver konkurrenskraftiga företag och generationsskiften i företagen leder till utveckling istället för nedläggningar. Inom barn och utbildningsförvaltningens grundskolor har det bedrivits ett projekt ”entreprenöriellt lärande”. Eleverna har prao i grundskolan för att möta arbetslivet. Konkurrens om, och brist på praktikplatser kan uppstå för olika gruppers behov. Olika grupper kan behöva prioriteras mot varandra och behöver samordnas. Barn- och utbildningsförvaltningen kan fortsätta att utveckla samverkan mellan skola, arbetsmarknadsenheten samt näringslivsenheten, exempelvis kring prao då arbetsmarknadsenheten har redan förhandlade praktikplatser inom kommunen, även många kontakter med privata arbetsgivare.

Slutligen tar förslaget upp att Region Västmanland kommer i det årliga arbetet, ta fram en samlad bild av genomförandet och av de insatser man avser att prioritera och driva inom ramen för strategin inför kommande år. Målområden, delmål och prioriterade delmål kommer också tydligt följas upp och redovisas. Barn- och utbildningsförvaltningen ser positivt till att Regionen arbetar kontinuerligt med uppföljningen men ser även fördelen att kommunerna blir delaktiga i arbetet.

I övrigt inget att erinra om.

HALLSTAHAMMARS KOMMUN
Barn- och utbildningsförvaltningen
Lena Millberg
Skolchef